

Dosarul nr. 2r-21/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (Jud: S. Ghercavii)

Instanța de apel: Curtea de apel Bălți (Jud: A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Azaleos”,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Prepeleța
împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Azaleos”, intervenient accesoriu
Întreprinderea Individuală „Blîndu Vladislav” cu privire la repararea prejudiciului
material și moral, încasarea penalității, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de
judecată,

împotriva încheierii din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
restituit cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Azaleos”,

c o n s t a ț ă :

La 01 iulie 2019, Nicolai Prepeleța a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SRL „Azaleos”, intervenient accesoriu ÎI „Blîndu Vladislav” cu privire la
repararea prejudiciului material și moral, încasarea penalității, a dobânzii de întârziere
și a cheltuielilor de judecată.

Nicolai Prepeleța a solicitat încasarea din contul SRL „Azaleos” a prejudiciului
material în sumă de 160780 lei, a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei, a
penalității în sumă de 7350,20 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 18571,19 lei și
a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 septembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,
acțiunea înaintată de Nicolai Prepeleța s-a admis parțial.

S-a dispus încasarea din contul SRL „Azaleos” în beneficiul lui Nicolai Prepeleța
a prejudiciului material în sumă de 160780 lei, a prejudiciului moral în sumă de 10000
lei, a penalității în sumă de 7350,20 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 18571,19
lei.

S-a dispus încasarea din contul SRL „Azaleos” în beneficiul statului a taxei de
stat în sumă de 4823,40 lei. În rest, pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de
judecată s-a respins.

La 20 septembrie 2019, SRL „Azaleos” a declarat apel, solicitând admiterea
cererii de apel, casarea hotărârii din 12 septembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul

Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SRL „Azaleos” și s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a cererii de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat în sumă de 4898,40 lei, până la 21 noiembrie 2019, ora 09:00. S-a atenționat apelanta că în cazul în care v-a expedia cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat prin alte mijloace decât depunerea personal în instanță, urmează să se asigure că actele menționat vor ajunge în instanță, înainte de termenul acordat. S-a explicat SRL „Azaleos” că în cazul în care nu va înlătura în termen neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „Azaleos”, din motiv că apelanta nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel și anume, nu a depus în termenul acordat cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat.

La 05 decembrie 2019, SRL „Azaleos” a declarat recurs împotriva încheierii din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

La 02 ianuarie 2020, Nicolai Prepelița a depus referință asupra cererii de recurs, solicitând restituirea recursului, deoarece nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui cererea de recurs depusă de SRL „Azaleos”, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1), lit. b¹) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă: cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

În speță se atestă că, la 01 iulie 2019, Nicolai Prepelița a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Azaleos”, intervenient accesoriu ÎI „Blîndu Vladislav” cu privire la repararea prejudiciului material și moral, încasarea penalității, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 septembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, acțiunea înaintată de Nicolai Prepelița s-a admis parțial (f.d. 80, 109-113).

La 20 septembrie 2019, SRL „Azaleos” a declarat apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 12 septembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 83-87).

Prin încheierea din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SRL „Azaleos” și s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a cererii de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat în sumă de 4898,40 lei, până la 21 noiembrie 2019, ora 09:00. S-a atenționat apelanta că în cazul în care v-a expedia cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat prin alte mijloace decât depunerea personal în instanță, urmează să se asigure că actele menționat vor ajunge în instanță, înainte de termenul acordat.

S-a explicat SRL „Azaleos” că în cazul în care nu va înlătura în termen neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 120-122).

Ulterior, prin încheierea din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „Azaleos”, din motiv că apelanta nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel și anume, nu a depus în termenul acordat cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat (f.d. 125-126).

Instanța de recurs observă că recurenta SRL „Azaleos” a depus la Curtea Supremă de Justiție cererea de recurs în limba rusă.

Astfel, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul de acces la instanță nu este unul absolut și se poate preta la limitări; acestea sunt implicit admise, deoarece dreptul de acces „prin natura sa, presupune reglementarea sa de către stat, reglementare care poate varia în timp și spațiu, în concordanță cu nevoile și resursele comunității și ale indivizilor” (a se vedea *Stanev vs Bulgaria* (Marea Cameră), 17 ianuarie 2012, parag. 230; *Pasquini vs San Marino*, 2 mai 2019, parag. 156).

Condițiile de admisibilitate a unei căi de atac pot fi aplicate dacă nu reduc substanța dreptului de acces la un tribunal, și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea *Sultan vs Republica Moldova*, 5 iunie 2018, parag. 24; *Graciova vs Republica Moldova*, 24 ianuarie 2019, parag. 23 – 24). Limitările într-o cale extraordinară de atac pot fi mai stricte decât cerințele instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić vs Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28; *Zubac vs Croația* (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 82).

Sub acest aspect, Colegiul menționează că, prin Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În conformitate cu art. 13 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine.

Articolul 118 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 9 alin. (1) din Legea cu privire la organizarea judecătorească statuează că procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească.

Mai mult, Colegiul reține că prevederi similare celor constituționale precizate se conțin și în art. 24 alin. (1) din Codul de procedură civilă, conform căreia judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba moldovenească.

În astfel de circumstanțe de drept, art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că o cerere de recurs în secțiunea I trebuie să fie dactilografiată în limba română și să cuprindă un șir de elemente indicate exhaustiv. Cerința ce vizează limba de procedura nu a fost îndeplinită de către recurentă ceea ce provoacă incidența sancțiunii procedurale de restituire a recursului.

Colegiul judiciar este convins că normele procedurale privind limba care urmează a fi folosită la redactarea cererii de recurs sunt, fără îndoială, concepute

pentru a asigura buna - administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele în cauză trebuie să poată avea așteptări ca aceste norme să fie aplicate. Cu toate acestea, normele respective, sau aplicarea acestora, nu ar trebui să împiedice justițiabilii să utilizeze o cale de atac disponibilă (a se vedea *Ivanova vs Finland*, 28 mai 2002, parag. 1; *Popa vs România* (dec.), 9 decembrie 2014, parag. 16). Din perspectiva rațiunii economiei de resurse, instanțele de judecată nu au nici timpul, nici resursele materiale și financiare necesare pentru a traduce cererile de recurs formulate în limbi străine, care le-au fost înaintate

Or, principiul utilizării limbii oficiale impune o condiție ca judecarea cauzelor să aibă loc în limba oficială a statului. Iar recurenta având dreptul de acces la justiție, simultan, are obligația de a se conforma condițiilor de admisibilitate a unei căi de atac.

Din cele menționate rezultă că documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba moldovenească. Cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă, dar traduse și în limba de stat.

Instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă decât în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înlăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Pe această cale, Colegiul judiciar este de părere că depunerea cererii de recurs într-o altă limbă decât limba română a fost cauzată în întregime de comportamentul recurente, fiind încălcate obligațiile procedurale din articolul 56 alin. (3) și articolul 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă. În esență, omisiunile procedurale ar fi putut fi evitate de la bun început și, ținând cont că acestea sunt, în principal, imputabile pentru recurentă și consecințele negative le revin tot ei (a se vedea *Zubac*, ibidem, parag. 121).

Având în vedere cele menționate, instanța de recurs consideră că principiile evocate mai sus nu încalcă sau ignoră interesul personal al recurente. Principiile respective transpun în practică garanțiile unui proces echitabil pentru părți.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de SRL „Azaleos” este redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului și nu este însoțită de traducere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat, deoarece nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426¹, alin. (1), lit. b¹), alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Azaleos” împotriva încheierii din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la

cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Prepeleța împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Azaleos”, intervenient accesoriu Întreprinderea Individuală „Blîndu Vladislav” cu privire la repararea prejudiciului material și moral, încasarea penalității, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan